

har ubelukkende haft de gode Liv, og har den kunnet tjene paa andre gode Liv; har den ogsaa maattet kunne tjene paa disse, ja, den har tjent mere end paa de andre gode Liv. Disse Skolelærere have haft samme Vilkaar som de, der tegne frivillige Overlevelsesrenter. Men medens de Folk, som have svagelige Hustruer, ikke ville sikre disse nogen Overlevelsesrente, have Skolelærerne været pligtige dertil, samtidig med, at de naturligvis skulle betale den samme Præmie, som andre give for at sikre en Overlevelsesrente for deres svagelige Hustruer. Det kan ikke undgaa, at Livrenteanstalten her maa have tjent en hel Del. Der er nemlig den store Forskel ved den frivillige Tegning af Overlevelsesrenter, at der overvejer man, hvad man gør; har en Mand en svagelig Hustru, tegner han ikke Overlevelsesrente, naar han selv er kraftig, men vælger en Livsfor sikring. Man kan sige: Det kunde Lærerne jo ogsaa gøre; men det kan han ikke altid, da det er dyrere. Jeg tror nok, det har været en god Forretning for Statsanstalten.

Altsaa, jeg vil villig indbømme, at naar Anstalten nu en Gang ikke har haft de svagelige Skolelærerbiv og nu skulde tage dem, kan det medføre Tab for dem; men jeg tror nok, at dette Tab vilde være blevet dækket af den Fordel, som den har haft ved at have haft disse pligtige gode Liv. Sagen er jo den, at man taler om, at Statsanstalten er ugunstig stillet ved Forsikringen af Embedsmændene, fordi den skal tage dem til den ordinære Præmie, enten de have en god eller daarlig Sundhedstilstand. Tabene ere dog vist ikke saa store; thi Erstatningen kommer gennem de svagelige Liv, som findes lige saa vel hos Hustruene som hos Mændene. Hvis derfor Spørgsmaalet havde ligget for i Fjor, vilde jeg ikke have betænkt mig paa uanset Livsfor sikringsanstaltens Modstand at gaa med til at indføre en Bestemmelse i Loven om, at Anstalten ogsaa skulde tage de Lærere, som endnu vare i Live og overtage dem gennem et eller andet fornøftigt Arrangement, saasom det, der findes i Mindretallets Forslag, med andre Ord den Gang gjort Bonusudbetalingen til Skolelærerne afhængig af, at dette skete. Denne Bonus er nemlig ikke noget af et Overflød, som Skolefondene have tjent, og som de nu faa. Men naar de nu en Gang have faaet Bonus efter Lovgivningsmagtens Beslutning, kan jeg ikke være med til at sætte en Stopper derfor. Udvalgets Flertal har derfor ment, at saaledes som Forholdene stille sig, kunde det ikke efter den Modstand, som rejstes fra Statsanstaltens Side nytte noget at forfølge det

Spørgsmaal; med andre Ord, Slaget er tabt, det belejlige Øjeblik er spildt for 3 Aar siden, og nu maa vi tage Konsekvenserne deraf. Forholdet er nemlig det, at dette Spørgsmaal ingen Interesse har for Skolelærerne, naar de blot faa Bonus, men det har en Interesse for Skolefondene og for Livsfor sikringsanstalten. Jeg skulde tro, at Skolefondene her kunde være slupne for en ujund Ordning; jeg tror ikke, at det egentlig kunde siges, at have været ubilligt lige over for Livsfor sikringsanstalten. Naar den imidlertid modsætter sig det under Henvisning til, at det sandt sin Ordning for 3 Aar siden, idet der i den da emanerede Bonuslov kom en Bestemmelse om, at den skulde overtage de fremtidigt ansatte Skolelærere, kan man efter Udvalgets Flertals Mening ikke ret godt mod Anstaltens Vilje nu paabyrde den en yderliggaaende Forpligtelse. Altsaa Ændringsforslaget har i Virkeligheden Sympati i det mindste hos Flertallet af Udvalget; men det forekommer os, efter hvad der ligger for, at det ikke godt kan lade sig gøre. Ja, hvis man kunde faa en Udtalelse fra den højtærede Minister om, at en saadan Bestemmelse dog ikke vilde umuliggøre Loven fra Regeringens Side, vilde det være en anden Sag, saa kunde jeg ogsaa gaa med til dette Forslag.

Casperen: Hele Udvalget er altsaa enigt om, at de svagelige Skolelærere skulle have Bonus, og der er heller ikke nogen Uenighed om, at Skolefondene skulle betale dem Bonus. Som de Herrer hørte af den ærede Ordførers Foredrag, strækker Enigheden sig længere endnu; men den forandrer Karakter; den gaar over fra at give sig et praktisk Udslag til at være af mere teoretisk Natur. Jeg kunde egentlig have sparet mig at tage Ordet for at forsvare et Ændringsforslag, som er stillet af en æret Medforlagsstiller og mig; thi den ærede Ordfører har gjort det paa en saa udmærket Maade og med omtrent de samme Ord, som jeg har anført i Betænkningen. Jeg takker den ærede Ordfører for det gode Forsvar, han er fremkommet med for vort Ændringsforslag; jeg vilde have takket ham endnu mere, om hans Konklusion havde staaet i nærmere Samklang med hans Præmisses, for det gør den jo ikke. Den ærede Ordfører og Flertallet siger, at de ville ikke stemme for den af Mindretallet opstillede Ændring, skøndt de ere fuldkomment enige med den, og som den ærede Ordfører sagde, den har deres Sympathi. Hvad er det da, der gør, at Flertallet ikke vil følge Mindre-